Lieta Nr.142133511
Nr.1-0585-12/10

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2012.gada 28.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Aija Pāvele,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *I.Z.* un viņa aizstāvim *M.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc *I.Z.* sūdzības par Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes 2010.gada 6.decembra lēmuma Nr.20/17-4460 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes kriminālpolicijas biroja amatpersona 2010.gada 28.oktobrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA649931 par to, ka 2010.gada 15.oktobrī plkst.13.40 pārbaudes laikā tika konstatēts, ka *I.Z.* viņam piederošajā automašīnā BMW 750, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, uzglabā 100 gab. cigaretes „Kiss Superslim", dzīves vietā */adrese/*uzglabā 180 gab. cigaretes „Kiss Superslim" un 120 gab. cigaretes „Richmond", savās mantās uzglabā 21 gab. cigaretes „Kiss Superslim". Kopumā izņemtas 421 gab. cigaretes bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas priekšnieks

2010.gada 12.novembrī pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PA649931 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 169.^{3}pantu *I.Z.* uzlika naudas sodu Ls 50 apmērā, konfiscējot kopskaitā 421 gab. cigaretes.

[2] *I.Z.*, nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, apstrīdēja to Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes priekšniekam, kurš ar 2012.gada 6.decembra lēmumu Nr.20/17-4460 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu Sākotnējo lēmumu.

[3] 2011.gada 11.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemta *I.Z.* (turpmāk arī – sūdzības iesniedzējs) sūdzība par Lēmuma atcelšanu. Sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Iestāde nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas principu.

Iestāde nav ņēmusi vēra un izvērtējusi *K.Z.* paskaidrojumā norādīto informāciju, ka cigaretes, kuras atradās dzīvoklī */adrese/*, ir *K.Z.* īpašums, kuras viņai ir atvedusi viņas māte Olga Vasiļjeva, kurai šīs cigaretes no Krievijas Federācijas ir atvedis viņas civilvīrs Igors. Iestāde nav pārbaudījusi paskaidrojumā minētos pierādījumus, un nav konstatējusi, ka daļa no cigaretēm ir nevis sūdzības iesniedzēja, bet *K.Z.* īpašums. Ar minēto iestāde ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 67.panta trešās daļas prasības.

[3.2] Faktiski iestāde jau pirms visu apstākļu noskaidrošanas bija sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu, vadoties tikai no pierādījumiem, kuri iegūti prettiesiskā ceļā, un nav izmantojami administratīvajā procesā.

Administratīvā pārkāpuma protokols tika sastādīts 2010.gada 28.oktobrī, kad iestādes rīcībā vēl nebija visu lietas apstākļu, tai skaitā, nebija *A.G.* paskaidrojumi par akcīzes preču – cigarešu izcelsmi.

Atbildētājs nav ņēmis vērā faktu, ka *A.G.* savā paskaidrojumā ir norādījis, ka cigaretes ieved Eiropas Savienības teritorijā likumā atļautā kārtībā. *A.G.* ir cigarešu likumiskais īpašnieks, kuram atbilstoši Civillikuma nosacījumiem ir tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu.

[3.3] Lēmumu iestāde pamato ar pierādījumiem, kuri iegūti prettiesiskā veidā. Lēmumā nav norādīts neviens pierādījums, kas liecinātu, ka sūdzības iesniedzējs tirgo cigaretes, ir tikai norāde uz nekonkrētu informāciju, kura iegūta no nezināmas izcelsmes avota. Iestāde pat nav veikusi pārbaudi, vai sūdzības iesniedzējs ir bijis Krievijā un šķērsojis robežu un nelegāli ievedis akcīzes preces.

[3.4] Jāņem vērā fakts, ka apskates laikā sūdzības iesniedzēja darba vietā cigaretes netika atrastas. Pie viņa kabatās kratīšanas laikā tika atrasta viena cigarešu paciņa un viena cigarete, kas ir saprātīgs daudzums cigarešu, kurš atrodas pie smēķētāja. Minētais – cigarešu atrašana sūdzības iesniedzēja kabatās ir kratīšana, kam atļauja nebija sniegta. Mašīnā atrastais cigarešu daudzums arī neliecina par apjomiem, kas liecinātu par cigarešu kontrabandu un tirdzniecību.

[3.5] Apskate */adrese/* ir veikta pārkāpjot LAPK 256.panta, 256.1.panta prasības – apskatei jānotiek tās personas klātbūtnē, kuras valdījumā šīs mantas atrodas. Cigaretes, par kurām ir pierādījumi, ka tās ir *K.Z.* īpašums vērā nav ņemti, ir faktiski veikta nevis dzīvokļa apskate, bet kratīšana, jo cigaretes ir atrastas virtuves skapīšos, tas ir, tie ir tikuši atvērti un faktiski ir veikta kratīšana, kam tiesa atļauju nav devusi. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 60.panta otro daļu iestāde nedrīkst vākt un izmantot administratīvajā procesā informāciju, kas iegūta ar prettiesiskām metodēm.

[3.6] Iestāde nav ņēmusi vērā, ka no akcīzes nodokļa ir atbrīvotas preces, kuras tiek ievestas fiziskās personas bagāžā, ar nosacījumu, ka ievešana nav komerciāla. Administratīvā pārkāpuma lietā ir rakstveida pierādījumi (*K.Z., A.G.* paskaidrojumi), ka minētās personas ir ievedušas cigaretes atļautā kārtībā, tās nav ievestas komerciālos nolūkos, un tās kā dāvinājumu ir saņēmis sūdzības iesniedzējs.

[4] 2011.gada 7.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes paskaidrojums, kurā iestāde sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus iestāde norādījusi turpmāk minēto.

[4.1] Sūdzības iesniedzējs nav pārsūdzējis Valmieras rajona tiesas lēmumu, tādējādi veiktās apskates ir atzīstamas par likumīgām un pamatotām.

Veicot apskati tika atrasti un izņemti nelikumīgi glabātie tabakas izstrādājumi kā transportlīdzeklī, tā dzīves vietā un pie pašas personas darba vietā. Administratīvā apskate ietver sevī ne tikai adreses vai transportlīdzekļa apskati no ārpuses, bet arī telpas pārmeklēšanu, tai skaitā, skapīšu atvēršanu un transportlīdzekļa bagāžas nodalījuma atvēršanu.

[4.2] Nepamatota ir sūdzības iesniedzēja atsauce uz to, ka tabakas izstrādājumus nav uzglabājis *I.Z.*, jo pats savā pašrocīgi rakstītajā paskaidrojumā iestādei norāda, ka visi atrastie tabakas izstrādājumi ir viņam piederošā manta, tādējādi kritiski vērtējama norāde, ka tabakas izstrādājumi ir piederīgi *K.Z.*

[5] Tiesas sēdē sūdzības iesniedzējs uzturēja sūdzību, pamatojoties uz tajā norādītiem argumentiem.

[6] Iestādes pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. Iestādei likumā noteiktajā kārtībā ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, nosūtot pavēsti, tiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez iestādes pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar procesa dalībnieka sniegtajiem paskaidrojumiem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

[8] Saskaņā ar LAPK 169.^{3}pantu par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (tai skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu, kā arī par citiem šo preču aprites noteikumu pārkāpumiem uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet juridiskajām personām - no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem, konfiscējot šīs preces un to pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Likuma „Par akcīzes nodokli" 33.panta trešā daļa noteic, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus. Minētā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punkts skaidro akcīzes nodokļa markas jēdzienu. Nav strīda, ka tabakas izstrādājumi ir ar akcīzes nodokli apliekamas preces.

Saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" 27.panta pirmo daļu visus alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus marķē ar akcīzes nodokļa markām, izņemot šā panta trešajā daļā noteiktos gadījumus. Likuma „Par akcīzes nodokli" 27.panta trešās daļas 4.punkts cita starpā noteic, ka nemarķēt ar akcīzes nodokļa markām atļauts tabakas izstrādājumus, kurus fiziskā persona ieved personīgajā bagāžā un kuru daudzums nepārsniedz šā likuma 21.panta ceturtajā daļā noteikto.

Atbilstoši minētajām tiesību normām, *I.Z.* var piemērot administratīvo atbildību, ja sūdzības iesniedzējs uzglabāja tabakas izstrādājumus (cigaretes), kas nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un kurus viņš pats nav ievedis Latvijas Republikā personīgajā bagāžā.

[9] 2010.gada 15.oktobrī sastādīts apskates protokols *(lietas 41.-42.lapa)* un 2012.gada 28.oktobrī sastādīts apskates ziņojums, kurā norādīts, ka 2010.gada 15.oktobrī pārbaudes laikā sūdzības iesniedzēja automašīnā tika atrastas un izņemtas 100 gab. cigaretes „Kiss Superslim", kā arī sūdzības iesniedzēja dzīves vietā */adrese/*tika uzglabātas 180 gab. cigaretes „Kiss Superslim" un 120.gab. cigaretes „Richmond" un viņa personīgajās mantās atrastas 21 gab. cigaretes „Kiss Superslim", kopumā 421 gab. cigaretes bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām. Veicot izņemto cigarešu apskati, konstatēts, ka tās ir marķētas ar Krievijas Federācijas akcīzes markām, kuru izmantošana, uzglabāšana un pārvietošana, kā arī realizācija ir aizliegta saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" 33.panta otro un trešo daļu *(lietas 64. lapa).*

[9.1] 2010.gada 15.oktobra paskaidrojumā *I.Z.* norāda, ka pie viņa atrastās un izņemtās cigaretes, kas marķētas ar Krievijas Federācijas akcīzes markām, saņēmis

maiņas procesā no nepazīstama klienta, kuram bijuši nepieciešami miglas lukturi, kuri bijuši viņa īpašumā un noticis maiņas process, kur klients apmaiņā pret miglas lukturiem iedevis Krievijā ražotās cigaretes *(lietas 43.lapa)*.

[9.2] 2010.gada 9.novembrī paskaidrojumā *A.G.* norāda, ka pazīst sūdzības iesniedzēju kā servisa *„/Nosaukums/"* veikala pārdevēju. Saņemot vajadzīgās detaļas automašīnai ar labu atlaidi, pateicībā par darbu iedevis ne mazāk kā 2 gab. cigarešu blokus „Richmond", ne mazāk kā divus blokus cigaretes „Kiss Superslim", kuras pats atvedis no Krievijas 2009.gada rudenī, jo bieži brauc darba darīšanās uz Krieviju. Cigaretes glabājis savā dzīves vietā, bet tās nav tirgojis, bet iedevis kā dāvanu, jo pats tās neizmanto *(lietas 56.lapa)*.

[10] Tiesa konstatē, ka saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" normām *(redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma konstatēšanas brīdī)* no nodokļa atbrīvo akcīzes preces, kuras ir fiziskās personas personīgajā bagāžā, un kuras šī persona ieved no ārvalsts, kas nav dalībvalsts nepārsniedzot šādus daudzumus, ar nosacījumu, ka šāda preču ievešana nav komerciāla – ar gaisa kuģi 200 cigaretes, ar citu transportu 40 cigaretes (*21.panta ceturtā daļa*).

Ar akcīzes nodokļa marku atļauts nemarķēt iepriekš minēto cigarešu daudzumu, kas ievests personīgajā bagāžā (*27.panta trešās daļas 4.punkts*).

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus un lietas faktiskos apstākļus, secināms, ka sūdzības iesniedzējs pats no Krievijas nav ievedis pārkāpuma konstatēšanas brīdī atrastās 421 cigaretes.

Minētais secināms gan no sūdzības iesniedzēja 2010.gada 15.oktobra paskaidrojuma (*lietas 25.lapa*), gan no *A.G.* paskaidrojuma (*lietas 38.lapa*).

Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja norādīto, ka lietā nav ņemts vērā *K.Z.* paskaidrojums, kurā norādīts, ka dzīvoklī atrastās cigaretes pieder viņai, tiesa atzīst, ka, ievērojot to, ka sūdzības iesniedzējs sākotnējā paskaidrojumā norādīja, ka gan automašīnā, gan dzīvoklī atrastās cigaretes ieguvis tieši viņš no *A.G.* maiņas ceļā, tad *K.Z.* paskaidrojumā minētajam ir piešķirama mazāka ticamības pakāpe, turklāt *K.Z.* paskaidrojumā minētais nav apstiprināts ar citiem lietā esošiem pierādījumiem, kā arī *K.Z.* kā *I.Z.* laulātā var būt ieinteresēta sniegt liecības par labu sūdzības iesniedzējam. Vienlaikus tiesas sēdē sūdzības iesniedzējs sniedza no lietas materiālos fiksētajiem apstākļiem atšķirīgas ziņas, proti, ka daļa no cigaretēm, kas tika atrastas sūdzības iesniedzēja automašīnā pieder *K.Z.* Ņemot vērā minētās nekonsekventās sūdzības iesniedzēja liecības, tiesa lielāku ticamību piešķir sūdzības iesniedzēja sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem par to, ka visas atrastās cigaretes ir *I.Z.* īpašums, kas turklāt apstiprinās lietā arī ar citiem pierādījumiem – *A.G.* paskaidrojumiem.

[11] Ievērojot to, ka sūdzības iesniedzējs cigaretes ieguva maiņas ceļā, kas uzskatāms par atlīdzības darījumu, secināms, ka tās iegūtas pārkāpjot normatīvajos aktos

noteikto kārtību, kas, cita starp, aizliedz izmantot un uzglabāt akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nav marķētas ar akcīzes markām (33.panta otrā un trešā daļa).

Kā secināms no likuma „Par akcīzes nodokli" normām, tikai persona, kas personīgajā bagāžā ir ievedusi normatīvajos aktos noteikto akcīzes preču daudzumu ir atbrīvota no akcīzes nodokļa maksāšanas kā arī no pienākuma marķēt ievestās akcīzes preces ar akcīzes markām, tādējādi tikai personai, kas akcīzes preces ir ievedusi ir tiesības šādas preces glabāt savam pašpatēriņam.

Ievērojot to, ka sūdzības iesniedzējs personīgi nav ievedis pārbaudē konstatētās cigaretes, tiesa secina, ka viņam nebija tiesības glabāt akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nav marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

Pastāvot šādiem faktiskajiem apstākļiem, tiesa secina, ka sūdzības iesniedzējs ir glabājis un izmantojis akcīzes preces – cigaretes, pārkāpjot normatīvajos aktos noteiktos ar akcīzes nodokli apliekamo preču iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas noteikumus, par ko atbildība ir paredzēta LAPK 169.^{3}pantā.

[12] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesa nekonstatē lietā pieļautus būtiskus procesuālus pārkāpumus.

Fakts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir sastādīts pirms iegūti visi pierādījumi (*A.G.* paskaidrojums), nav atzīstams par procesuālu pārkāpumu, jo protokolā par administratīvo pārkāpumu tiek fiksēti konkrētie konstatētie fakti, savukārt lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pieņemt tikai pēc tam, kad ir iegūti un pārbaudīti visi lēmuma pieņemšanai nepieciešamie pierādījumi, tai skaitā, personu paskaidrojumi.

Attiecībā uz sūdzībā norādīto, ka konkrētajā gadījumā nav veikta apskate, bet gan kratīšana, tiesa konstatē, ka personas un mantu apskati un administratīvā pārkāpuma vietas apskates veikšanas kārtību noteic LAPK 256. un 256.^{1}pants. Tiesa konstatē, ka apskate veikta minētajos pantos noteiktajā kārtībā, ar tiesneša atļauju, piedaloties personām, kurām ir jāpiedalās apskatē. Tiesas ieskatā apskate administratīvā pārkāpuma procesā ir saistīta ne tikai ar vietas, transportlīdzekļa vai priekšmeta apskati, bet arī ar iekļūšanu telpās, to atvēršanu u.c. (*lietas 22. un 26.lapa*).

[13] Izvērtējot sūdzības iesniedzējam piemērotā soda samērīgumu ar izdarīto pārkāpumu, tiesa konstatē, ka LAPK 169.^{3}panta sankcijā par konstatēto pārkāpumu paredzēts naudas sods fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, konfiscējot šīs preces un to pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Sūdzības iesniedzējam piemērots sankcijā paredzētais minimālais naudas sods Ls 50 apmērā, kā arī konfiscēja 421 cigaretes.

Ievērojot to, ka sūdzības iesniedzējam piemērots minimālais iespējamais naudas sods par konstatēto pārkāpumu, secināms, ka piemērotais naudas sods ir samērīgs.

Savukārt izvērtējot papildsoda – cigarešu konfiskācija piemērotību un nepieciešamību konkrētajā gadījumā, tiesa atzīst, ka pārkāpumi, kas saistīti ar akcīzes preču apriti ir vērtējami kā nozīmīgs valsts un sabiedrības intereses aizskārums, līdz ar to ir samērīgi no aprites izņemt akcīzes preces, kas apritē nonākušas pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Tādējādi tiesa atzīst, ka piemērotā cigarešu konfiskācija ir atzīstama par samērīgu un sabiedrības interesēm atbilstošu.

[14] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā ir pamatots un tiesisks, bet sūdzība nav pamatota un tādēļ noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu un 189.[18]pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes 2010.gada 6.decembra lēmumu Nr.20/17-4460 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA649931), bet *I.Z.* (p.k.*/personas kods/*) sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pāvele